

NUMERO 1/2014

- Pienten peltolohkojen ongelmaan löytyy ratkaisu
- Yhdistysten vuosi laittoi pohtimaan tuottajayhdistysten tehtäviä
- Nuoret kokoontuvat huhtikuussa Levillä

PIENTEN PELTOLOHKOJEN ONGELMAAN LÖYTYY RATKAISU

Uudistunut Maanmittauslaitos kannustaa maanomistajia ja viljelijöitä harkitsemaan tilusjärjestelyä pienten ja kaukana viljelijän talouskeskuksesta sijaitsevien peltolohkojen järjeistämiseen. Tilusjärjestelyitä tarvitaan, sillä suomalainen maatilatalous kärsii pienistä peltolohkoista. Tilakoot ovat kasvaneet ja pellot pysyneet kutakuinkin viljelyksessä, vaikka tilojen lukumäärä on puolittunut viimeisen 20 vuoden aikana.

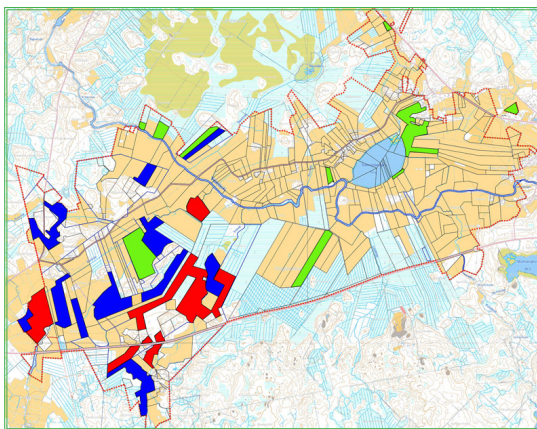
Maanmittauslaitoksen mukaan peltolohkon tavoitteellinen koko on nykyisin noin kuusi hehtaaria, mutta keskimääräinen koko tällä hetkellä vain 2,37 hehtaaria. Lapin pellot koostuvat Suomen maatalouden pienimmistä lohkoista, eli 1,7 hehtaarista. Utsjoella keskimääräinen lohkokoko ei ylitä hehtaaria.

Lisäksi Lapin maatilataloutta riivaavat peltolohkojen pitkät ja hajanaiset etäisyydet viljelijän talouskeskuksesta. Tällainen etäisyys on Lapissa keskimäärin 6,35 kilometriä ja koko Suomessa 3,3 kilometriä.

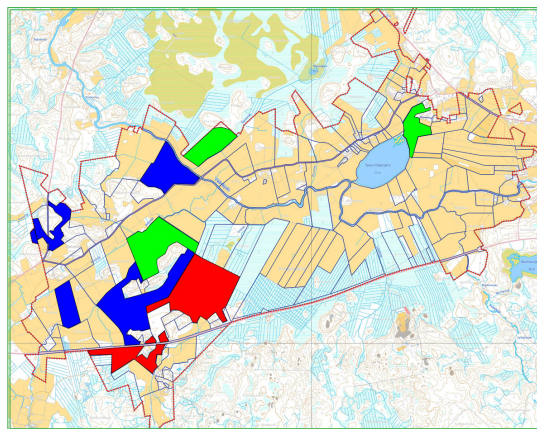
”Lapissa on selkeä tarve tilusjärjestelyille. Aloitteen pitää kuitenkin tulla viljelijöiltä ja maanomistajilta. Tässä suhteessa tuottajayhdistysten jäsenet ovat avainasemassa tiedon viemisessä ympäristöön”, Maanmittauslaitoksen Pohjois-Suomen tilusjärjestelypäällikkö **Visa Korhonen** kertoo.

Mitä tilusjärjestely tarkoittaa?

Tilusjärjestelyssä pieniä lohkoja yhdistetään, jotta liikkumisen matka talouskeskuksen ja lohkojen välillä lyhenee ja viljelykustannukset vähenevät. Maanmittauslaitos on laskenut, että tilusjärjestelyn ansiosta kustannukset laskevat vuodessa 70–140 euroa hehtaarilta.

Ennen....

...ja jälkeen tilusjärjestelyn

”Lohkojen vaihtoon perustuvasta tilusjärjestelytoimituksesta ei koidu vaihtokirjoja, ei veroseuraamuksia, ei lohkomisia eikä lainhoitokuluja. Samalla toimituksessa hoidetaan lohkojen ojitukset kuntoon ja viljelystiet kuntoon. Viljelysteitä jää lohkojen yhdistämisissä usein tarpeettomiksi ja niitä voidaan raivata pelloksi”, Visa Korhonen sanoo.

Visa Korhonen

Kaiken muun lisäksi valtio tukee tilusjärjestelyitä huomattavien osin. Maanomistajille järjestettävät tiedotustilaisuudet ovat maksuttomia. Myös prosessista tehtävä tarveselvitys on ilmaista. Varsinaiseen toteutusvaiheeseen haetaan rahoituspäätös maa- ja metsätalousministeriöltä.

”Valtion budjetissa on 5 miljoonaa euroa tilusjärjestelyn yhteydessä tehtäviin tie- ja kuivatushankkeisiin. Viime aikoina valtio on tukenut 80 prosenttia työkustannuksista, 50–60 prosenttia valtaojituksista ja tärkeistä teistä sekä 40 prosenttia salaojituksista. Koko summasta saa myös alv-palautuksen”, Korhonen kertoo.

Tunnesyyt ja vuokramaat hidastavat Lapissa

Tilusjärjestelyitä hoitavalla Maanmittauslaitoksella on takanaan lukuisia onnistuneita tilusjärjestelyitä Pohjois-Suomessa. Lapissa potentiaalisia kohteita on Visa Korhosen mukaan jokivarsissa, joissa peltolohkot ovat kuin tilkkutäkkiä.

Maanmittauslaitos tulee mielellään kertomaan tilusjärjestelyiden tekemisestä suoraan viljelijöille ja maanomistajille, kun kutsu käy.

Helmikuun alussa Visa Korhonen luennoi tilusjärjestelyistä MTK-Lapin alueen tuottajayhdistysten johtokuntien jäsenille Rovaniemellä.

Johtokuntien jäseniltä Korhonen sai myös ajatuksia siitä, mikä hidastaa hakkuutta selvittää tilusjärjestelyiden tarpeita Lapissa. Viljelijöillä on paljon vuokramaita usein monilta eri maanomistajilta. Omistajat taas voivat olla perikuntia, jotka eivät ole varsinaisessa kosketuksessa maanviljelyksen kanssa.

Yhdistysväki kuunteli asiaa tilusjärjestelyistä

Korhosen mukaan vuokramaiden osuus todellakin on jo 30–50 prosenttia viljelysmaista, eikä tämä ole pelkkä Lapin ongelma.

”Vuokranantajat hyötyvät tilusjärjestelystä muun muassa siinä, että isommat lohkot on tulevaisuudessa helpompi saada vuokrattua. Toinen keino on vaihtaa peltolohkoja metsämaahan. Metsä voi kiinnostaa paremmin niitä, jotka eivät itse viljele maata”.

Peltolohkot nähdään vielä osittain tunnepitoisesti. Kun isoisa on raivannut maan, ei sitä raski vaihtaa. Sukupolvenvaihdosten myötä tämäkin on luultavasti muuttumassa.

Pallo on nyt yhdistyksillä

Visa Korhonen tulee mielellään Lapin tuottajayhdistyksiin kertomaan tilusjärjestelyistä, kunhan niistä otetaan ajoissa yhteyttä. Näin hän ehdii tehdä esivalmisteluja karttojen ja peltolohkoaineistojen pohjalta.

”Tilusjärjestelyprosessi kestää noin viisi vuotta. Tarveselvitys on ilmainen ja se ei vielä sido mihinkään. Kustannusten pelko on yleensä tilusjärjestelyn suurin hidastaja. Suurimmat kustannukset syntyvät perusparannuksista, joita maille on joka tapauksessa säännöllisin väliajoin tehtävä ilman tilusjärjestelyäkin. Jos ei esimerkiksi halua mailleen salaojitusta, niin sitä ei tilusjärjestelyn yhteydessä tehdä”, Korhonen vakuuttaa.

Katso usein kysytyt kysymykset ja lisätiedot netistä:
www.maanmittauslaitos.fi/kiinteistot/maanmittaustoimitukset/tilusjarjestely

YHDISTYSTEN VUOSI LAITTOI POHTIMAAN TUOTTAJAYHDISTYSTEN TEHTÄVIÄ

Viime vuosi oli MTK:ssa yhdistysten teemavuosi. Yhdistykset olivat keskusjärjestön toiminnassa keskeisellä sijalla, mutta tärkeimmät työt tehtiin paikallistasolla.

Lapin liiton alueen tuottajayhdistysten johtokuntien jäsenet pohtivat toimintaansa ja yhdistysten asemaa periteisillä neuvottelukunnan kokouspäivillä (ent. puheenjohtaja- ja sihteeripäivät) helmikuun alussa. Ajatuksia kalasteli MTK:n järjestökouluttaja **Tapani Laukkanen**.

”Johtokunnassa on hyvä välillä pohtia, mikä rooli tuottajayhdistyksellä on esimerkiksi siihen, että kohtuullisella työpanoksella saadaan kohtuullinen työpanos. Toimintaan saa lisää mielekkyyttä, kun avataan tehtäviä ja tavoitteita”, Laukkanen kannusti.

Monipuolisesti hyviä päätöksiä

Tuottajayhdistysten johtokuntien jäsenet listasivat neuvottelupäivillä viime aikoina tehtyjä hyviä ja huonoja päätöksiä. Karkeasti jaoteltuna hyviä päätöksiä ovat esimerkiksi isot ponnistukset, huonoja ja torsoja asioita ovat ne, joissa ei saada päätöstä aikaan ensinkään.

Posion tuottajayhdistyksen puheenjohtaja **Heikki Lehtiniemi** nosti esille ponnistuksen, jonka he tekivät naapureidensa Taivalkosken ja Kuusamon MTK-yhdistysten kanssa. Yhteistyö synnytti foorumin, jossa kolmen kunnan päättäjät tutustuivat maatalouslukuihin ja miettivät alkutuotannon toimintaympäristöä.

Simossa hyväksi päätökseksi koetaan nuortenvuoteen satsaaminen ja maatilapäivän järjestäminen kahdeksaluokkalaisille, Sodankylässä taas navetta-avajaisten nostaminen esille muillekin kuin viljelysväelle on hyvä asia.

”Tornion tuottajayhdistys on päättänyt, että fysioterapeutti tekee kuntoremonttiohjeet työterveyshuollon piirissä oleville, jotka eivät ehdi varsinaiseen Aslak-kuntoutukseen osallistumaan”, kertoi puheenjohtaja **Anne-Mari Söderström**.

Mitä yhdistystoiminta tarkoittaa?

Johtokuntien jäsenet pohtimassa.

nistuneena, koska suositun päivän järjestävät jo aivan muut tahot kuin tuottajat.

Kittilässä hyvänä päätöksenä pidetään yhden sääntömääräisen kokoukseen siirtymistä ja tupailtapäivän järjestämistä.

Väkikato huolestuttaa johtokuntia

Hyvien asioiden rinnalla ne toimimattomat asiat pohdituttivat johtokuntien jäseniä. Yksi yhteinen tekijä koko Lapin alueella on huoli siitä, että jäsenet eivät osallistu järjestettyihin tapahtumiin odotetulla tavalla.

Jopa perinteiset pikkujoulut ovat osittain menettäneet kiinnostuksensa, kuten Alakemijoessa

Itä-Lapin ja Koilliskairan tuottajayhdistykset punnersivat lomituksen yhtenäistämisen alueelle, jonka ansiosta kunnat alkoivat tukea lomitusta samalla tavalla. Puheenjohtajansa **Matti Pöykön** suulla Rovaniemellä koetaan positiivisena asiana uusien ihmisten mukaan tuleminen ja Ranualla iloitaan, että kuntapäätäjiin on saatu yhteys ja yleisötilaisuudet ovat onnistuneet.

Alakemijoen tuottajayhdistysten onnistunut päätös on ollut Tervolassa kevätsiemennyspäivän järjestäminen. Siinä esitellään maaseutuun kuuluvia asioita ja yhdistys pitää tapahtumaa on-

saatiin viime vuonna todeta. Toiseksi suurimman tuottajayhdistyksen rientoon osallistui kymmenisen jäsentä.

”Väkisin ei kannata tehdä”, yhdistys viestitti.

Lisäksi etenkin sääntömääräiset kokoukset ovat nykyisin hyvin vähäviä. Kittilässä yhden kokouksen malli pienensi osanottajamäärää entistään.

Tapani Laukkanen tarttui yhdistysväen huoleen väen vähäisestä osallistumisinnosta. Hänen mielestään yhdistysten ei tarvitse huolestua siitä, että sääntömääräiset kokoukset eivät houkuttele.

”Asiat voidaan nuijia pöytään nopeasti ja keskittää energia johonkin muuhun kuin väkikadon murehtimiseen”, Laukkanen sanoi. Hänen mielestään johtokunta voisi esimerkiksi kysyä jäseniltä, mitä he tietävät yhdistyksensä toiminnasta ja mitä he toivovat siltä.

”Tietävätkö kaikki jäsenet, kuka on yhdistyksen puheenjohtaja? Yksi helmasynti yhdistyksissä on vaatimattomuus ja näkymättömyys. Asioita joita yhdistys tekee, ei niitä kovin ole lehtien palstalla. Aineksia silti olisi”.

Tapani Laukkanen luennoimassa.

NUORET KOKOONTUVAT HUHTIKUUSSA LEVILLÄ

MTK:n tämän vuoden keskipisteenä oleva Maaseutunuorten eli intoHIMON vuosi näkyy myös Lapissa. Kevään kohokohtana on Lapin maaseutunuorten tapahtuma Kittilän Levillä 4.-5. huhtikuuta.

Maaseutunuorten teemavuoden Lapin lähettiläs **Aino Kurtti** kertoo, että Levillä nuoret eli kaikki alle 40-vuotiaat lappilaiset maaseutunuoret pääsevät tutustumaan toisiinsa, verkostoitumaan, pitämään hauskaa ja kehittämään Lapin Manuille omaa toimintaa.

”Tapahtumassa kerrotaan, mitä maaseutunuorten toiminta on. Meillä on myös monia kiinnostavia yhteistyökumppaneita”, Aino Kurtti kertoo.

Yksi tapahtuman tärkeimmistä osioista on tietenkin oman maaseutunuorten valiokunnan perustaminen Lappiin.

Aino Kurtti ottaa vastaan ilmoittautumiset, ruoka-aineallergiat ja kysymykset. Huomaa, että ilmoittautuminen on jo käynnissä ja päättyy helmikuun lopussa.

Ainon yhteystiedot:
aino_kurtti@hotmail.com
p. 040 4111 874

Päivien ohjelma löytyy MTK-Lapin nettisivuilta

www.mtk.fi/lappi/maaseutunuoret

MAATALOUSTUOTTAJAIN LAPIN LIITON JÄRJESTÖLEHTI

JÄNKÄVIESTI

Päätoimittaja:
Kaija Kinnunen
p. 0400 397 336
kaija.kinnunen@mtk.fi

Toimitus ja taitto:
Auni Vääräniemi
p. 040 577 9186
auni.vaaraniemi@elisanet.fi